

Sygn. akt III AUa 724/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 października 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Maciej Piankowski (spr.)
Sędziowie:	SA Daria Stanek SA Alicja Podlewska
Protokolant:	stażysta Anna Kowalewska

po rozpoznaniu w dniu 12 października 2016 r. w Gdańsku

sprawy H. W.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o prawo do emerytury rolniczej

na skutek apelacji H. W.

od wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 24 lutego 2016 r., sygn. akt VI U 1184/15

oddala apelację.

SSA Alicja Podlewska SSA Maciej Piankowski SSA Daria Stanek

Sygn. akt III AUa 724/16

UZASADNIENIE

Ubezpieczona H. W. odwołała się od decyzji pozwanego organu rentowego -Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...) w B. z dnia 08.05.2015 r., którą odmówiono jej prawa do renty rolniczej w zbiegu z emeryturą z ZUS. W uzasadnieniu wskazano, że zgodnie z art. 33 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników w razie zbiegu prawa do emerytury rolniczej lub renty przysługującej na podstawie ustawy z prawem do świadczenia z innego ubezpieczenia, uprawnionemu wypłaca się jedno wybrane przez niego świadczenie. Ponieważ ubezpieczona nie wskazała świadczenia do wypłaty, organ rentowy z urzędu dokonał wyboru świadczenia korzystniejszego, tj. renty rolniczej z KRUS.

Kwestionując powyższą decyzję ubezpieczona podała, że czuje się pokrzywdzona, gdyż odbiera ona automatycznie prawo do otrzymania przyznanej jej emerytury z ZUS. Ubezpieczona wniosła o przyznanie jej emerytury rolniczej co spowoduje wypłatę zawieszony emerytury z ZUS. Twierdziła też, że w gospodarstwie rolnym rodziców pracowała od 15 roku życia.

Pozwany organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania i wyjaśnił, że ubezpieczona od dnia 02.12.1997 r. jest uprawniona do renty rolniczej, przyznanej decyzją z 23.12.1997 r., zgodnie z art. 21 ustawy z dnia 20.12.1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników. W związku z ukończeniem wieku emerytalnego w dniu 21.11.2014 r. (60 lat i 6 miesięcy), organ rentowy decyzją z 03.12.2014 r. przyznał ubezpieczonej prawo do emerytury rolniczej, od 01.12.2014 r. W dniu 13.01.2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. poinformował KRUS o przyznaniu ubezpieczonej prawa do emerytury pracowniczej oraz zwrócił się z pytaniem, czy w związku z powyższym ubezpieczona miałaby prawo do wypłaty emerytury z ZUS w zbiegu z emeryturą z KRUS. Jednocześnie ZUS wskazał na okresy zatrudnienia uwzględnione do emerytury pracowniczej. Pozwany, po analizie akt, stwierdził, że ubezpieczona składając wniosek o rentę rolniczą w dniu 01.06.1995 r. oraz 02.12.1997 r. dwukrotnie nie podała, że w okresach od 02.07.1974 r. do 17.05.1977 r. oraz od 13.12.1977 r. do 12.04.1985 r. była zatrudniona w Gminnej Spółdzielni (...) w T., wprowadzając tym samym organ rentowy w błąd. Po uzyskaniu informacji z ZUS (w 2015 r.) o podleganiu innemu ubezpieczeniu, dokonano wyłączenia ze stażu okresu pracy w gospodarstwie rolnym od 02.07.1974 r. do 17.05.1977 r. Wyłączenie podanego okresu spowodowało zmniejszenie stażu pracy do 24 lat, 8 miesięcy i 18 dni, co z kolei spowodowało utratę prawa do emerytury rolniczej. Mając powyższe na uwadze, decyzją z 07.05.2015 r. przywrócono ubezpieczonej prawo do renty rolniczej oraz uchylono decyzję z 03.12.2014 r. (o przyznaniu prawa do emerytury rolniczej), a następnie zaskarżoną decyzją z 08.05.2015 r. odmówiono prawa do zbiegu świadczenia renty rolniczej z emeryturą pracowniczą, zgodnie z art. 33 ust. 2 cyt. ustawy. Renta rolnicza jest świadczeniem wyższym od emerytury pracowniczej, wobec tego będzie nadal wypłacana ubezpieczonej.

Ponadto pozwany wyjaśnił, że zaliczył ubezpieczonej wszystkie okresy pracy w gospodarstwie rolnym do wysokości świadczenia, podane przez ubezpieczoną. Dołączone do odwołania zeznania świadków oraz oświadczenie ubezpieczonej, potwierdzające jej pracę w gospodarstwie rolnym rodziców w okresie od 01.05.1969 r. do (...) r. nie mogą zostać uwzględnione, z uwagi na fakt, że w 1969 r. ubezpieczona miała ukończone 15 lat, natomiast staż pracy może być uwzględniony od 16 roku życia (art. 25 ust. 2 pkt 4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników).

W piśmie z dnia 17.10.2015 r. ubezpieczona wniosła o wydanie wyroku w oparciu o „zasadę słuszności”, co spowoduje odwieszenie emerytury z ZUS.

Sąd Okręgowy w dniu 28.10.2015 r. postanowił zobowiązać ubezpieczoną do sprecyzowania odwołania przez podanie decyzji, od której się odwołuje – czy od decyzji z 07.05.2015 r., czy od decyzji z dnia 08.05.2015 r., czy też od obu i w jakim zakresie (k. 35).

W piśmie z dnia 09.11.2015 r. ubezpieczona podała, że decyzja z dnia 07.05.2015 r. jest dla niej krzywdząca, bo odbiera jej automatycznie prawo do emerytury z ZUS. Też krzywdząca jest decyzja z dnia 08.05.2015 r. Ubezpieczona nie może się pogodzić z krótkim brakującym jej okresem pracy w gospodarstwie rolnym, który wynosi jedynie 3 miesiące i 12 dni do pełnych 25 lat pracy. Ubezpieczona wniosła o zaliczenie jej okresu pracy w gospodarstwie rolnym, kiedy ukończyła 16 rok życia.

Pozwany organ rentowy wniósł o odrzucenie odwołania od decyzji z dnia 07.05.2015 r. i ponownie wyjaśnił, że wskazywany przez ubezpieczoną okres pracy w gospodarstwie rolnym rodziców po ukończeniu 16 roku życia został już uwzględniony. Natomiast okres od 01.05.1969 r. do (...) r. nie może zostać uwzględniony, gdyż w tym czasie ubezpieczona nie ukończyła 16 roku życia. Zaskarżoną decyzję doręczono ubezpieczonej w maju 2015 r., zaś odwołanie zostało złożone 01.12.2015 r. i jest ono spóźnione i podlega odrzuceniu.

Wyrokiem z dnia 24.02.2016 r. Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie (pkt 1) i oddalił odwołanie (pkt 2). W rubrum wyroku oznaczono jedynie decyzję z dnia 08.05.2015 r.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy oparł na następujących ustaleniach i rozważaniach.

Ubezpieczona H. W. (ur. (...)) spełniła przesłankę do przyznania jej prawa do emerytury rolniczej w postaci osiągnięcia wieku emerytalnego wynoszącego 60 lat i 6 miesięcy.

Ubezpieczona nie legitymuje się 25-letnim okresem ubezpieczenia. Organ rentowy do stażu pracy uwzględnił 24 lata, 8 miesięcy i 18 dni.

Sporna pozostawała możliwość zaliczenia ubezpieczonej okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 01.05.1969 r. do (...) r.

Ubezpieczona od dnia 02.12.1997 r. była uprawniona do renty rolniczej, którą przyznano jej decyzją Prezesa KRUS z dnia 23.12.1997 r., na podstawie art. 21 ustawy z dnia 20.12.1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników. W wyniku spełnienia przez skarżącą ostatniej przesłanki do przyznania świadczenia emerytalnego z KRUS, tj. osiągnięcia w dniu 21.11.2014 r. wymaganego wieku emerytalnego, czyli 60 lat i 6 miesięcy, organ rentowy decyzją z dnia 03.12.2014 r. przyznał ubezpieczonej prawo do emerytury rolniczej od dnia 01.12.2014 r.

Dnia 13.01.2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. Inspektorat w T. poinformował KRUS, iż ubezpieczona decyzją z dnia 05.01.2015 r. przyznana została od dnia 01.12.2014 r. emerytura z ZUS, a jej wypłatę zawieszono do czasu wyjaśnienia, czy ubezpieczonej przysługuje prawo do dwóch świadczeń. ZUS zwrócił się o ustalenie, które świadczenie, z KRUS czy z ZUS jest korzystniejsze dla ubezpieczonej. Ponadto ZUS wskazał okresy uwzględnione do wyliczenia wysokości emerytury.

Pozwany stwierdził, że ubezpieczona składając dwukrotnie wnioski o rentę rolniczą nie podała, iż w okresach od 02.07.1974 r. do 17.05.1977 r. oraz od 13.12.1984 r. do 12.04.1985 r. była zatrudniona w Gminnej Spółdzielni (...) w T., doprowadzając do ustalenia przez organ rentowy, iż w tym czasie pracowała w gospodarstwie rolnym. W związku z tym, że we wspomnianym okresie ubezpieczona podlegała innemu ubezpieczeniu, pozwany wyłączył jej ze stażu pracy okres od 02.07.1974 r. do 17.05.1977 r. Zweryfikowany staż ubezpieczeniowy zamyka się w wymiarze 24 lat, 8 miesięcy i 18 dni. Ubezpieczona utraciła w konsekwencji prawo do emerytury rolniczej.

Pozwany decyzją z dnia 07.05.2015 r. przywrócił ubezpieczonej prawo do renty rolniczej, uchylając jednocześnie decyzję z dnia 03.12.2014 r. o przyznaniu prawa do emerytury rolniczej. Ponadto, organ rentowy na mocy decyzji z dnia 08.05.2015 r. odmówił ubezpieczonej prawa do renty rolniczej w zbiegu z emeryturą z ZUS.

Sąd Okręgowy wskazał, że w myśl art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 20.12.1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, w razie zbiegu prawa do emerytury rolniczej lub renty rolniczej z prawem do emerytury lub renty z innego ubezpieczenia społecznego, uprawnionemu wypłaca się jedno wybrane przez niego świadczenie.

Sąd Okręgowy wskazał, że stan faktyczny ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach sądowych i w aktach rentowych. Sąd I instancji uznał te dowody za wiarygodne, bowiem nie były kwestionowane i nie budziły wątpliwości.

W ocenie Sądu Okręgowego ubezpieczona nie spełniła łącznie wszystkich przesłanek niezbędnych do przyznania prawa do emerytury rolniczej określonych w art. 19 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Osiągnęła ona wymagany wiek emerytalny (60 lat i 6 miesięcy), ale nie legitymuje się okresem 25 lat podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników.

W okresie od 02.07.1974 r. do 17.05.1977 r. podlegała ona ubezpieczeniu z tytułu zatrudnienia w Gminnej Spółdzielni (...) w T..

Do stażu ubezpieczonej z tytułu pracy w gospodarstwie rolnym nie można zaliczyć również okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 01.05.1969 r. do (...) r., w wieku 15 lat, a przed ukończeniem 16 roku życia. Bez

względem bowiem na okoliczności faktyczne, w myśl art. 25 ust. 2 pkt 4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, do stażu pracy może być uwzględniony okres pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia.

W ocenie Sądu Okręgowego decyzje wydane przez pozwany organ rentowy z 07.05.2015 r. oraz z 08.05.2015 r. były prawidłowe.

Organ rentowy decyzją z dnia 08.05.2015 r. odmówił ubezpieczonej prawa do renty rolniczej w zbiegu z emeryturą z ZUS. Zgodnie z treścią art. 33 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, w razie zbiegu prawa do emerytury rolniczej lub renty rolniczej z prawem do emerytury lub renty z innego ubezpieczenia społecznego, uprawnionemu wypłaca się jedno wybrane przez niego świadczenie. Pozwany w tej decyzji stwierdził, iż w związku z tym, że ubezpieczona nie wskazała, które ze świadczeń ma być wypłacane, dokonano z urzędu wyboru korzystniejszego świadczenia, tj. renty rolniczej z KRUS. Wybór ten został potwierdzony przez ubezpieczoną, która na rozprawie w dniu 24.02.2016 r. oświadczyła, że wobec zbiegu renty rolniczej i emerytury pracowniczej nie domaga się świadczenia niższego.

Sąd Okręgowy stwierdził, że nieuzasadniony był pogląd pozwanego, iż ubezpieczona odwołała się od decyzji z dnia 07.05.2015 r. po upływie miesięcznego terminu od dnia otrzymania decyzji. Ubezpieczona w piśmie z dnia 09.11.2015 r. wskazała, iż odwołaniem z dnia 20.05.2015 r. kwestionuje obie decyzje organu rentowego, a więc zarówno decyzję z 08.05.2015 r. jak i z 07.05.2015 r.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie od decyzji z dnia 07.05.2015 r. oraz od decyzji z dnia 08.05.2015 r.

Apelację od powyższego orzeczenia wywiodła ubezpieczona H. W., która zaskarżyła wyrok Sądu Okręgowego w całości, zarzucając obrazę przepisów ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, która miała wpływ na kształt rozstrzygnięcia poprzez przyjęcie, iż ubezpieczona wykonując prace w gospodarstwie rolnym od chwili ukończenia szkoły podstawowej nie uzyskała stażu pracy pozwalającego na przyznanie emerytury rolniczej oraz wyłączenie ze stażu pracy w gospodarstwie rolnym okresu pracy w Gminnej Spółdzielni (...) w T. pomimo, że w tym okresie cały czas wykonywała pracę w gospodarstwie rolnym i opłacała składkę na ubezpieczenie społeczne rolników, niezaliczenie okresu macierzyńskiego w roku 1975 jako okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników w sytuacji, kiedy w ZUS był to okres bezskładkowy, a ubezpieczona opłacała składki KRUS.

Ponadto apelująca zarzuciła naruszenie art. 2 Konstytucji poprzez niezaliczenie jej faktycznego stażu pracy uzyskanego przed ukończeniem 16 roku życia, a ponadto obrazę przepisów prawa procesowego poprzez oparcie wyroku na nieprawidłowo ustalonym stanie faktycznym, tj. z pominięciem faktu równoczesnego wykonywania pracy w Gminnej Spółdzielni (...) w T. i w gospodarstwie rolnym, a także opłacania w tym czasie składek na ubezpieczenie społeczne rolników.

Apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie odwołania w całości oraz o zasądzenie kosztów postępowania; a ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpatrzenia - przy uwzględnieniu kosztów postępowania odwoławczego.

Uzasadniając apelację ubezpieczona podała, że nie zaliczono jej do stażu pracy okresu pracy w gospodarstwie rolnym przed ukończeniem 16 roku życia. Ustawowe ograniczenie wieku, od którego można liczyć staż pracy jest w niedopuszczalne w demokratycznym państwie prawa. Ustawa nie uwzględnia realiów tamtych czasów. Jako najstarsza z rodzeństwa, zaraz po ukończeniu szkoły podstawowej była zmuszona okolicznościami do podjęcia pracy w gospodarstwie. Z uwagi na poważną chorobę ojca nikt inny nie mógł się tym zająć. Pracowała ciężko od 15 roku życia, nie mogła podjąć nauki, a teraz po tylu latach ciężkiej pracy odmawia się jej prawa do wypracowanej emerytury z tego powodu, że była za młoda rozpoczynając pracę. Sąd pominął fakt, że pracując w Gminnej Spółdzielni (...) w T. ubezpieczona jednocześnie pracowała cały czas w gospodarstwie rolnym i opłacała składki na ubezpieczenie społeczne rolników. Dlatego okres ten winien być zaliczony do okresu uprawniającego do nabycia emerytury rolniczej. Ponadto, w okresie przebywania na macierzyńskim w 1975 r., który był okresem nieskładkowym w ZUS ubezpieczona cały czas

opłacała składkę na ubezpieczenie społeczne rolników. Dlatego okres ten winien zostać zaliczony do kresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja jest bezzasadna.

Ubezpieczona dążyła do wykazania, że okres jej pracy w gospodarstwie rolnym rodziców przed ukończeniem przez nią 16 roku życia (czyli od (...) r.) winien zostać uwzględniony przy ustalaniu stażu wymaganego do uzyskania prawa do emerytury rolniczej. Jest bezsporne, że ubezpieczona urodziła się w dniu (...) i wiek 16 lat osiągnęła dnia (...) r. Bezsporne jest również, że okres pracy ubezpieczonej w gospodarstwie rolnym od dnia (...) r. został uwzględniony przez pozwany organ rentowy.

Sąd Apelacyjny podziela stanowisko Sądu I instancji oraz pozwanego organu rentowego, że okres pracy ubezpieczonej w gospodarstwie rolnym jej rodziców przypadający przed ukończeniem 16. roku życia nie mógł zostać uwzględniony w wymaganym stażu do uzyskania prawa do emerytury.

Powyższe wynika z bezwzględnie obowiązujących norm prawa ubezpieczeń społecznych rolników. Należy wskazać, że już w okresie, którego uwzględniania domaga się ubezpieczona obowiązująca wówczas ustawa z dnia 24.01.1968 r. o rentach i innych świadczeniach dla rolników przekazujących nieruchomości rolne na własność Państwa (Dz. U. nr 3, poz.15 ze zm.) stanowiła, że okres pracy wykonywanej w rolnictwie zalicza się dopiero po ukończeniu 16 roku życia. Również później obowiązujące przepisy powtarzały, że do nabycia prawa do emerytury rolniczej uwzględnia jedynie okres pracy wykonywanej po ukończeniu przez rolnika 16. roku życia (por. art. 35 ustawy z dnia 29.05.1974 r. o przekazywaniu gospodarstw rolnych na własność Państwa za rentę i spłaty pieniężne, Dz. U. nr 21, poz. 118 ze zm.; art. 3 pkt 2 ustawy z dnia 27.10.1977 r. o zaopatrzeniu emerytalnym oraz innych świadczeniach dla rolników i ich rodzin (Dz. U. nr 32, poz. 140 ze zm.)).

Ustawa z dnia 20.12.1990 r. o ubezpieczeniu społecznych rolników (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 277 ze zm.) również wskazuje, że do okresów ubezpieczenia wymaganych zalicza się okresy pracy w gospodarstwie rolnym, po ukończeniu 16. roku życia, przed dniem 1 stycznia 1983 r. (art. 20 ust. 1 pkt 2).

Przyjęcie przez ustawodawcę dolnej granicy wieku, od której możliwe jest uwzględnienie okresu pracy w gospodarstwie rolnym przy ustalaniu uprawnień do świadczeń emerytalno-rentowych jest zatem utrwalone od wielu dziesięcioleci i jest wynikiem ograniczonych możliwości wykonywania pracy przez dzieci znajdujące się jeszcze w fazie rozwoju psycho-fizycznego oraz spełniających obowiązki szkolne. Ustalenie przez ustawodawcę uniwersalnej (niezależnie od płci) granicy wieku nie może być uznane za naruszającą jakąkolwiek z zasad konstytucyjnych. Omawiana granica wieku była też wielokrotnie uwzględniana w judykaturze Sądu Najwyższego oraz sądów powszechnych. Konsekwentnie odmawiano uwzględnienia do stażu emerytalno-rentowego okresów pracy w gospodarstwie rolnym wykonywanej przed ukończeniem 16. roku życia (m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 08.05.2008 r., I UK 346/07, OSNP 2009/17-18/236; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 28.06.1991 r., III Aur 23/91, OSA 1992/2/11).

Odnosząc się natomiast do okresu zatrudnienia ubezpieczonej w Gminnej Spółdzielni (...) w T. (zatrudnienie na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy w okresach od 02.07.1974 r. do 17.05.1977 r. oraz od 13.12.1984 r. do 12.04.1985 r.) należy wyjaśnić, że zgodnie z art. 7 ust. 1 oraz art. 16 ust. 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, ubezpieczeniu temu nie podlega rolnik, który podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu lub ma ustalonego prawa do świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 25.11.1986 r. o organizacji i finansowaniu ubezpieczeń społecznych (Dz. U. nr 42, poz. 202 ze zm.) ubezpieczeniu społecznemu podlegali wszyscy pracownicy, zaś obowiązek ubezpieczenia pracownika powstawał z dniem nawiązania stosunku pracy, a wygasał z dniem jego ustania. Podobnie ustawa z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 963 ze zm.) w art. 6 ust. 1 pkt 1 stanowi,

że obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które są pracownikami. Wobec zarzutów apelacji należy też wskazać, że zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 19 obowiązkowo ubezpieczeniom podlegają również osoby przebywające na urloпах wychowawczych lub pobierające zasiłek macierzyński albo zasiłek w wysokości zasiłku macierzyńskiego.

Apelująca podała, że w 1975 r. przebywała na urlopie macierzyńskim. Należy zatem wskazać, że zgodnie z treścią świadectwa pracy z dnia 23.04.2014 r. (na k. 108 akt pozwanego) ubezpieczona od 02.07.1974 r. do 17.05.1977 r. pozostawała w stosunku pracy, a tym samym w ciągu roku 1975 podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom z tego tytułu i nie mogła podlegać ubezpieczeniu rolniczemu.

Na marginesie należy przytoczyć stanowisko Sądu Najwyższego, który wyjaśnił, że nawet okres korzystania z urlopu wychowawczego, który w części przypadłby już po ustaniu stosunku pracy, nie jest okresem w którym kobieta podlegała ubezpieczeniu społecznemu rolników (wyrok z dnia 20.05.1994 r., II UR 5/94, OSNP 1994, nr 8, poz. 135).

Nieprawdziwe jest też twierdzenie apelującej, że w okresie „przebywania na macierzyńskim” w 1975 r. cały czas opłacała składkę na ubezpieczenie społeczne rolników. Apelująca nie uwzględniła bowiem okoliczności, że obowiązek opłacania składek na fundusz emerytalny rolników został wprowadzony dopiero z dniem 01.07.1977 r. przez art. 69 ustawy z dnia 27.10.1977 r. o zaopatrzeniu emerytalnym oraz innych świadczeniach dla rolników i ich rodzin (Dz. U. nr 32, poz. 140) i istniał niezależnie od obowiązku podlegania ubezpieczeniu z innego tytułu (por. szerzej uchwała Sądu Najwyższego z dnia 03.10.2012 r., III UZP 4/12).

Biorąc powyższe pod uwagę należy stwierdzić, że prawidłowo pozwany organ rentowy nie uwzględnił okresów pracy ubezpieczonej przed ukończeniem 16. roku życia, jak również okresu, w czasie którego ubezpieczona podlegała pracowniczemu ubezpieczeniu społecznemu.

Ubezpieczona podlegała ubezpieczeniu rolniczemu przez okres 24 lat, 8 miesięcy i 18 dni, a tym samym nie spełnia wymogu przewidzianego przez art. 19 ust. 1 pkt 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników (nie posiada stażu w wymiarze co najmniej 25 lat). Tym samym nie uzyskała prawa do emerytury rolniczej.

Sąd Okręgowy nie dopuścił się obrazy przepisów prawa procesowego w zakresie wskazanym w apelacji. Nie doszło też do uchybienia zasadom postępowania cywilnego, które Sąd II instancji musiałby uwzględnić z urzędu.

Z tych względów należało uznać, że wyrok Sądu Okręgowego odpowiada prawu, zaś apelacja – jako bezzasadna – podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

SSA Daria Stanek SSA Maciej Piankowski SSA Alicja Podlewska